

Præsentation af Hit med Historien 8

Tale ved Birte Broch, fhv. afdelings- og arkivleder. Medlem af styrelsen for "Hit med Historien".
20.06. 2017 i rådhusarkaden, Køge Rådhus.

I Køge har vi nogle fantastiske samlinger i Køge Arkiverne og Køge Museum. De er indsamlet gennem mange år og rummer en kæmpeskat af fortællinger om Køges kulturarv. De bliver bragt i spil hele tiden og i høj grad gennem det fantastiske samarbejde i projektet "Hit med Historien". Det er et samarbejde på tværs inden for kulturlivet og på tværs af sektorer, fordi vi også har skolevæsenet med. Når KøgeBibliotekerne, skolevæsenet, Hastrupskolen eller Ellemarkskolen, museet og arkiverne og mange gode enkeltkræfter løfter i flok, så sker der noget rigtig spændende. Formidlingen af kulturarven kommer bredt ud i samfundet og udover rampen.

Vi rækker i projektet ud mod brugerne og vores omverden. Konkret har vi gennem alle årene samarbejdet med brugerne, skoleelever og lærere, for at nå frem til et resultat, der er blevet til i en samskabende proces.

Hit med Historien har gennem 16 år nu udgivet 8 bøger med tilhørende hjemmesider og på mange måder været et nyskabende og banebrydende tiltag.

I dag præsenterer vi så "Hit med Historien" 8 om perioden 1973-1989. Perioden indrammes af det såkaldte jordskredsvalg og oliekrisen 1973 og murens fald 1989.

I 1970'erne var mange normer i opbrud, og der var store problemer med at få økonomien til at hænge sammen efter de glade tressere og med de stigende energipriser.

I skolerne skulle børnene lære at være aktive og selvstændige samfundsborgere, der selv kunne tage stilling – samtidig med at det faglige skulle være i orden. Børnene skulle også gå længere tid i skole.

Kvinderne kom for alvor ud på arbejdsmarkedet, og kvindebevægelsen kæmpede for ligestilling, ligeløn og retten til fri abort. Den hjemmegående husmor var ved at være historie – en meget kort tids historie i virkeligheden.

Det betød, at der opstod behov for at få børnene passet, mens begge forældre var på arbejde. Også i Køge blev der i disse år opført daginstitutioner som et tilbud om pædagogisk forsvarlig pasning af førskolebørn. Ikke desto mindre faldt antallet af nyfødte børn til det laveste i mands minde. Et lavpunkt blev nået i 1983, hvor der i Danmark kun blev født ca. 50.000 børn mod næsten 100.000 i 1946.

I Køge betød det lukning af skoler i 1980'erne, hvor den forholdsvis nye skole Boholteskolen blev nedlagt, og de to midtbyskoler blev lagt sammen til St. Nicolai Skole.

Den offentlige sektor var vokset gennem 1960'erne. Ved valget i 1973 blev det politiske billede helt forandret. 44 % af vælgerne skiftede parti, og tre nye partier kom i Folketinget. Valgresultatet opfattes blandt andet som en protest mod stigende skatter, en venstredrejning i samfundet samt skuffelse over VKR-regeringen 1968-71.

Efter socialdemokratiske regeringer i det meste af 1970'erne, skiftede flertallet i 1980'erne, så der var borgerlige regeringer resten af dette årti.

I Køge var der gennem hele perioden en socialdemokratisk borgmester, Jørgen Jørgensen, der havde et flertal med støtte fra SF og DKP. Jørgen Jørgensen var borgmester 1974-92.

Køge er en gammel industriby, men i løbet af perioden begyndte industrien at miste terræn. Flere store arbejdspladser blev nedlagt, herunder Køge Andels Svineslagteri, Helleesen og Collstrops Imprægneringsanstalt. Nogle arbejdspladser blev udflyttet, og der var kommet såkaldte fremmedarbejdere eller gæstarbejdere til byen. Det var navnlig lige efter 1960'ernes opsving, hvor der manglede arbejdskraft. Dengang kom der arbejdere fra især Tyrkiet, men også Jugoslavien og Pakistan til Køge. I begyndelsen var det mest mænd, men efter nogen tid stiftede de familie og fik børn. Samtidig begyndte så småt debatten om, hvordan man kunne opnå den bedste integration.

Køges forbindelser til omverdenen blev forbedret. Der kom motorveje og S-tog, og byen tog de første skridt i retning af at blive den regionale spiller, vi ser i dag. Der blev bygget nyt hospital, nyt rådhus, og de første spor lagt ud for nutidens udbygning på Søndre Havn.

Køge oprustede også inden for kulturlivet – arkiverne blev revitaliseret, museet var primus motor for et nyt stort værk om Køges Historie 1288-1988, og Køge Skitsesamling samt Køge Galleriet kom på banen. Endelig blev Køge landskendt som kulisse for Matador, der blev sendt første gang i 1978.

Mange gode kræfter har medvirket til at realisere også denne del af "Hit med Historien". Tusind tak til alle, der har bidraget.

Tak til elevkonsulenterne i 8c. på Hastrupskolen for gode idéer og et stort engagement. Bogens forfatter er Troels Gollander, og jeg vil gerne takke Troels for et godt samarbejde om bogen.

Alle bøgerne er layoutet af grafiker Thora Fisker, som også denne gang har været meget fleksibel og bidraget med gode idéer. Tak til dig, Thora.

Også en stor tak til Lars Kjær i Køge Arkiverne for stor hjælp og imødekommenhed.

Men uden det økonomiske grundlag kunne det ikke lade sig gøre, og her har vi heldigvis mødt stor velvilje mange steder:

Skoleudvalget samt Kultur- og Idrætsudvalget i Køge Kommune har ydet tilskud til alle bøger i serien og har denne gang imødekommet vores ansøgning med hver 65.000 kr. Tusind tak for det.

Vi har desuden modtaget støtte fra fire private sponsorer, som hver har ydet kr. 10.000: Carlsen-Langes Legatstiftelse, Nordea-fonden, Trelleborgfonden samt Lisa og Gudmund Jørgensens Fond.

Vi er glade og taknemmelige over støtten og takker mange gange, fordi I har villet være med til at gøre planerne til virkelighed.

Endnu en gang tak til alle.